

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.I.20.304/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (Cím4., ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2 kérelmezőnek – a törvényes képviselő1 elnök által képviselt Alperes1 (Cím3.) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 31.Pk.20.086/2026/12. számú végzése ellen a kérelmező részéről 13. sorszám alatt, a kérelmezett részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla a kérelmező Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 nap alatt fizessen meg kérelmezőnek 37 875 (harminchétezer-nyolcszázhetvenöt) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája az állam javára legkésőbb e végzés meghozatalától számított 60 (hatvan) napon belül 44 778 (negyvennégyezer-hétszázhetvennyolc) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket, amelynek során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy 45 450 (negyvenötezer-négyszázötven) forint fellebbezési illeték az állam terhére marad.

E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező jogutódként peres fél a jogelődje által eredetileg 2005. június 16-án a település1 Városi Bíróságon előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult per a település2 Járásbíróságon folyt, amely ügyszám1 szám alatt 2008. április 16-án hozott ítéletet. Az ítélet ellen az alperes által bejelentett fellebbezés folytán eljáró kérelmezett per tárgyalását 2008. szeptember 16-án kelt végzéssel felfüggesztette a Rt. „f.a” felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig. Az ügyszám2 szám alatt újra indult eljárás annak félbeszakadt, majd a jogutódlás megállapítását követően folyamatban van (a továbbiakban: alapügy).

[2] A kérelmező 1/2 arányban örököse a 2010. január 10-én elhunyt személynek, amely jogutódlás tényét 2025. szeptember 22-én jelentette be az alapügyben eljáró bíróságnak. Ez alapján a 2025. november 21-én jogerőre emelkedett végzéssel állapították meg a jogutódlás tényét.

[3] A kérelmező a kérelmében 3 014 000 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet az alapügy 2005. június 2. és 2026. január 18 közötti időtartamára. A másodfokú eljárás szempontjából jelentőséggel bíró hivatkozása szerint jogutódként is megilleti a jogelődjének a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján járó vagyoni elégtétel egésze. Az ellenirat kézhezvételét követően igényét leszállította a 2005. június 17. és 2026. január 18. közötti 7519 nap után járó vagyoni elégtételre.

[4] A kérelmezett az elleniratában kérte a kérelem elutasítását. Hivatkozott arra, hogy a kérelmező az eljárás kezdő időpontját tévesen jelölte meg, az ténylegesen 2005. június 16. A kérelmező jogutódként érvényesítheti a perbeli jogelődjét az észszerű határidő túllépése folytán arányosan megillető vagyoni elégtételt, a jogelőd azonban 2010. január 10. napján elhunyt, ezért a jogutód kérelmező csak ezen időpontig jogosult az igény jogelőd címén való előterjesztésére, azzal, hogy a jogutódként az összeg 1/2 hányadára jogosult. A kérelmező bejelentése alapján a perbeli jogutódlás jogerős megállapítására 2025. november 21. napján került sor jogerősen, így 2010. január 10. és 2025. november 21. napja között nem volt fél az eljárásban, ezért az erre az időszakra nem jár vagyoni elégtétel. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a jogelőd halálával az eljárás félbeszakadt, ezért a bíróság nem tehetett az eljárás előrehaladását szolgáló rendelkezést, míg a kérelmező a 2010. június 9. napján kelt hagyatékátadó végzés alapján csupán 2025. szeptember 22. napján kérte a jogutódlása megállapítását, ezért a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján – a 30 napos türelmi időt követően – a bejelentésig eltelt 5.556 nap a kérelmező érdekkörében, általa elhárítható módon szükségtelenül telt el, ezért levonandó a számított időtartamból.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzéssel kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 515 000 forintot és 37 675 forint „perköltséget”, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt 45 210 forint illeték megfizetésére és megállapította, hogy 45 210 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[6] A végzés indokolása szerint az alapügy számított pertartama 7519 nap, amelyből 7463 nap a kérelmező szempontjából jogutódként, 56 nap a saját jogán érvényesített időtartam.

[7] A végzés indokolásában kifejtette: a perrendi szabályok szerint a jogutód a jogelődjének a helyébe lép, ami azt jelenti, hogy a kérelmező – jogelődje jogán és a halál pillanatában anyagi jogi jogutódlással, majd perbeli jogutódlással – az alapper peres fele. A jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, amiből az is következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot megilleti a vagyoni elégtétel iránti követelés. E jogfolytonosságból következően nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az időszakot, ami a jogelőd halála és jogutódlás jogerős megállapítása között eltelt. Alaposnak találta a kérelmező azon hivatkozását, hogy jogelődjének halálát követően a jogutódlása megállapítását nem tudta kérni egészen addig, amíg nem szerzett tudomást a peres eljárásról. A bejelentés késedelme nem hátráltatta az eljárást, mivel a per már 2008. szeptember 30. napjától felfüggesztés alatt állt, ezért nincs olyan, a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerinti ok, amely indokolná a kérelmezett által megjelölt időtartam levonását.

[8] Kifejtette továbbá, hogy a kérelmezőt jogutódként a jogelődje után számított vagyoni elégtétel 1/2-e illeti meg, mert bár teljeskörű jogutódnak minősül, ezért a sérelmezett eljárást úgy kell tekinteni, mintha mindvégig ő maga vett volna abban részt, a jogutódok nem jogosultak több összegre, mint a jogelődjük, hanem a napi 400 forint vagyoni elégtétel összesen illeti meg őket (BDT2023.4700., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.149/2025/2. és Pkf.II.20.313/2025/2.). A kérelmezett által hivatkozott, az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) esetjogával kapcsolatban rámutatott, hogy az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegére részletes, a kártérítés összegét előre is konkrétan meghatározhatóvá, kiszámíthatóvá tévő szabályozás nincs is; az összecszerűség egyedi mérlegelése mellett ezért nem tehető olyan megállapítás, hogy az EJEB kötelezően a jogutódok számától függetlenül azonos mértékű jóvátétel ítélendő meg.

[9] Mindezek miatt a kérelmező jogutódként 7463 napra 1 492 600 forint, az azt követő 56 napra saját jogán 22 400 forint vagyoni elégtételre jogosult. Az ebből adódó pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel rendelkezett a meg nem fizetett eljárási illeték és a „perköltség” viseléséről, a kérelmező által felszámított ügyvédi munkadíj mérséklésér nem látott indokot.

[10] A kérelmező a fellebbezésben kérte a végzés részbeni megváltoztatását és a vagyoni elégtétel 1 492 600 forinttal és a „perköltség” 37 515 forint + áfa összegre történő felemelését, valamint az eljárási illeték megfizetése alóli mentesítését. Kérte, hogy az ítéltábla keresse meg az Igazságügyi Minisztériumot az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. és 41. cikkeinek az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) általi értelmezésével kapcsolatosan abban a kérdésben, hogy a hazai alapügyekben folyamatban lévő bírósági eljárásban a jogelőd fél jogutódként belépő félnek megítéli-e az EJB a nem jogutódokkal azonos mértékű nem vagyoni kártérítést, azaz a jogelőd jogán megillendő kártérítést osztja-e a jogutódok számával, avagy nem. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla egyedi normakontroll-eljárás keretében forduljon az Alkotmánybírósághoz a Pevtv. szerinti többes jogutódlás esetén alkalmazandó vagyoni elégtétel szabályainak értelmezésével kapcsolatosan.

[11] Előadta, hogy az EJB joggyakorlata szerint a jogutódokat a polgári bírósági eljárásnak a jogelőd által indított eljárás kezdő időpontjától megilleti a jóvátétel. Részletesen vitatta azt a jogalkalmazói megoldást, amely a vagyoni elégtétel összegét megosztja a jogutódok között. Álláspontja szerint ez az értelmezés önellentmondásos: a bíróság döntése szerint a jogutódlást úgy kell tekinteni, mintha a jogutódok mindvégig részt vettek volna az eljárásban. Ha a jogi fikció szerint a jogutódok már a per kezdetétől jelen vannak, akkor logikailag elkerülhetetlen a következtetés, hogy az eljárás elhúzódása az ő személyes jogaikat is sértette a kezdetektől fogva. A bíróság döntése tehát belső logikai ellentmondásban áll: elismeri a jogutódok folyamatos perbeli jelenlétét, de megtagadja tőlük a jogalanyi minőségükből fakadó egyéni elégtételt. Ez a következtetés anyagi jogi analógia, amely idegen az alapjogi kompenzáció természetétől. A vagyoni elégtétel sui generis jogintézmény, amelynél az egyéni alapjogsérelem az irányadó. A jogutódok a jogelőd jogán, az alapügy kezdő időpontjától, alanyi jogon jogosultak az EJE 6. cikke szerinti tisztességes bírósági eljárás megsértése miatti alapjogsérelem esetén érdemi jogvédelmet és méltányos elégtételt kérni az EJB-től. Az elsőfokú bíróság döntése a rá vonatkozó, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat figyelmen kívül hagyta, és így az érintett felek tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét is okozta. Részletesen összehasonlította a vagyoni elégtétel ügyében kialakult magyar és az EJB gyakorlatot, és rámutatott: az előző logikailag hibás érvelése, hogy a nem vagyoni sérelem osztható vagyoni érték, a jogutódlás eljárási fikciója korlátozza a kártérítést, ennek eredménye fix keretösszeg felosztása az alanyok között; addig az utóbbi helyes gyakorlata szerint a nem vagyoni sérelem személyhez kötött és nem osztható, a jogutódlás csak a perbeli állást viszi át, a sérelem mértékét nem limitálja, ennek eredménye fejenkénti értékelés az áldozati status alapján. Utalt arra, hogy a Pócsa és mások kontra Magyarország (no. 13353/21.), a KESZO ELIT Bt. és mások kontra Magyarország (no. 27524/23.), a Gyöngyvér Antalné és mások kontra Magyarország (no. 11193/21.), a Horváth Katalin és mások kontra Magyarország (no. 60912/21.), a Kormos Lajos és mások kontra Magyarország (no. 19380/21.), a Zsifkovics István és mások kontra Magyarország (no. 25717/21.) ítéletekben az EJB több jogutód részére személyenként ugyanakkora összegű kártérítést állapított meg és az elsőfokú végzéssel ellentétben nem osztotta meg annak mértékét.

[12] A kérelmezett fellebbezésében kérte a végzés (részbeni) megváltoztatásával a kérelem elutasítását. Nem vitatta azt a bírósági gyakorlatot, miszerint a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, ebben az

időszakban, a félbeszakadt eljárásban azonban nem volt olyan fél, akinek az alapvető joga sérülhetett volna. Azon időszakban, amikor a peres eljárásban a jogelőd már nem vett részt, de a jogutód még nem kapcsolódott be, az alapjogi jogsértés nem valósulhatott meg, tekintettel arra, hogy a perbeli pozíció üres volt, ekként nem volt olyan személy, akinek az alapjoga ezen időszak alatt sérült.

[13] Másodlagos fellebbezési kérelme szerint az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján le kell vonni a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30 napos türelmi időt követően a jogutódlás bejelentéséig eltelt 5556 napot, mivel az a jogutód érdekkörében, általa elhárítható módon szükségtelenül telt el. Az eljárás a jogutód perbelépéséig félbeszakad, a félbeszakadás tartama alatt tett minden bírói intézkedés hatálytalan, az eljárás csak akkor folytatható, ha a jogutód perbelépési szándékát bejelenti. Az eljárás további sorsának rendezése ekként a jogutód rendelkezésétől függött, amely bejelentésnek az eljárásjogi rendelkezések alapján meg kellett előznie a bíróság további cselekményeit, ami megalapozza a kérelmező érdekkörében felmerült okot. Nem lehetséges annak utólagos bizonyítása és alátámasztása a felek részéről, hogy mit tett volna a bíróság, ha a jogutódlási igényét a kérelmező 2010-ben megtette volna, ugyanakkor az megállapítható, hogy az eljárás félbeszakadás folytán állt; a kérelmezett jogutódlásának megállapításáig a bíróság semmilyen hatályos, pert előbbre vivő eljárási cselekményt nem tehetett. A jogutódlás bejelentésének aktív, tevőleges magatartása lehetőséget és alapot adhatott az eljárás folytatására. Nem tartozhat a bíróság érdekkörébe az időmúlás, mert ennek hiányában eljárási cselekményt nem foganatosíthatott.

[14] A kérelmező a kérelmezett fellebbezésére tett észrevételben kérte az elsőfokú végzés helybenhagyását és a kérelmezett 37 875 forint (áfa mentes) „perköltségben” való marasztalását. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a kérelmezett fellebbezésével érintett körben a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott. Hangsúlyozta, hogy nem a kérelmező terhére eső mulasztás, ha az alapügyben eljáró bíróság elmulasztotta a félbeszakadás fellebbezhető végzéssel való megállapítását.

[15] A kérelmezett a kérelmező fellebbezésére nem tett észrevételt.

[16] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 131. §-ának (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvényellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását kezdeményezheti. Az ítéltábla azonban nem észlelte, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések az Alaptörvénybe ütköznek. Ezzel szemben – az alább részletezettek szerint – meg tudta határozni a vagyoni elégtételre való jogosultság vonatkozásában a jogutódlás következményeit a jogintézmény rendeltetése, a jogalkotói célok és az EJEB gyakorlata alapján, erre tekintettel alaptalannak találta a kérelmező Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét, ezért azt elutasította [Pp.

131. §-ának (4) bekezdése], érdemben bírálta el a fellebbezéseket, és azokat megalapozatlannak találta.

[17] Az elsőfokú végzés ellen mind a két fél fellebbezett, ezért annak nem volt fellebbezéssel nem érintett rendelkezése.

[18] A kérelmező fellebbezésével összefüggésben az ítéltábla hangsúlyozza, hogy – részben az elsőfokú bíróság által is hivatkozott határozataiban – már számos alkalommal foglalkozott a vagyoni elégtételhez való jogosultsággal és az ahhoz kapcsolódó jogutódlással (pl. Pkf.II.20.142/2026/2. számú végzés). Ennek kapcsán következetes és állandó értelmezést alkalmazott, amely során nem került ellentétbe a nem vagyoni sérelmek kompenzálását érintő bírósági gyakorlattal, valamint az észszerű idő sérelmének kompenzálásával kapcsolatos hazai alkotmánybírósági és EJEB-gyakorlattal sem. Hangsúlyozza, hogy észszerű időn belüli eljáráshoz való jog nem minősül személyiségi jognak, annak megsértése alapjogi sérelem, amely miatti bírósági eljárás kezdeményezése nem a sérelmet elszenvedett személyéhez kötött. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:54. §-ának (1) bekezdésén alapuló személyiségi jogok akár élők közötti, akár halál esetére szóló jogutódlásának kizártságával ezen alapjogi sérelem esetén nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely szerint az ezen alapuló igények személyhez kötődnek, ezért egyébként is az élők közötti és a halál esetére szóló anyagi jogi jogutódlás sem kizárt.

[19] A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy vagyoni elégtétel jár a félnek, ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül. A vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot.

[20] A vagyoni elégtétel intézményét a jogalkotó az EJEB Gázso kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletében foglalt felhívás alapján, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkében foglalt követelmény teljesítése érdekében vezette be a jogrendszerbe. Mivel a jogintézmény bevezetésére az Emberi Jogok Európai Egyezményének végrehajtása érdekében került sor, ezért a törvény alkalmazása során figyelemmel kell lenni az EJEB gyakorlatára is. Ugyanakkor a hatékony nemzeti szabályozás a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése érdekében egymástól eltérő is lehet: az EJEB a Szaxon kontra Magyarország ügyben (no.54421/21.) a Pevtv. szabályozását és kialakított gyakorlatát kellően hatékonnak találta.

[21] Helyesen vette alapul az elsőfokú bíróság, hogy a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iráni követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a kérelmező érvényesíthette a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára is a vagyoni elégtételt, de nem azért, mert a vagyoni elégtétel iráni követelés tekintetében következett be – anyagi jogi – jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában nem is illette meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt (pl. BDT2023. 4700). Ez alóli kivétel, hogy ha a jogutód nem lép a jogelőd helyébe, mert a perből nem bocsátják el, így nem következik be teljes alanycsere, úgy a jogutód csak a perbelépésétől jogosult vagyoni elégtételre (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.101/2024/2. számú végzése).

[22] A bírói gyakorlat abban is állást foglalt, hogy az eljárási többes jogutódlás esetén – az előzőek szerint nem vitatva, hogy a jogutód perbeli részvételétől az észszerű idő megsértése a saját sérelme – a jogelődöt megillető vagyoni elégtétel a jogutódokat együttesen vagy egészében külön személyenként illeti meg, utóbbi esetben voltaképpen megtöbbszörözve a vagyoni elégtétel összegét. A Pevtv. a jogutódlás tekintetében semmilyen szabályt nem tartalmaz, ezért több jogutódot megillető vagyoni elégtételre jogosultság meghatározása során a bíróságoknak tekintettel kellett lenni az Alaptörvény 28. cikkéből és a Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabálya értelmében a Pp. Preambulumából is következő iránymutatásokra, különösen a magánjogi jogviták tisztességes eljárás elvén nyugvó rendezésének és az anyagi jogok hatékony érvényre juttatásának az elismert céljára. Ennek során kiemelten kellett értékelni, hogy a jogalkotó a vagyoni elégtételt az igazságszolgáltatási tevékenység hatékonyságának ösztönzése, a polgári peres eljárások elhúzódásával szembeni hatékony jogorvoslat megteremtése céljából vezette be és egy olyan modellt alkotott, amely számszerűsíthetően az eljárás időtartamához és a jogosultak perbeli részvételéhez kapcsolta annak mértékét.

[23] A kérelmező jogelődje pedig napi 400 forint vagyoni elégtételre és nem napi 2 x 400 forint vagyoni elégtételre vált jogosulttá a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (2) bekezdése alapján. A jogutód kérelmező észszerű időn belüli befejezéshez való joga a személyében csak akkortól érvényesülhetett, hogy félként a perben részt vesz, azt megelőzően csak a jogelődje perbeli részvétele miatt lett jogosult vagyoni elégtételre. Az alapjogi sérelem ugyan nem osztható, azonban ezt a sérelmet a perbe lépéséig nem a kérelmező, hanem a jogelődje szenvedte el, azaz erre az időre nem az ő jogsérelmét kell kompenzálni, hanem a jogutódlás folytán vált jogosulttá a jogelődjének erre az időre járó vagyoni elégtételére. Az a jogkövetkezmény, hogy az eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kellett tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig részt vett volna, nem eredményezheti, hogy több vagyoni elégtételre

lenne jogosult, mint amely jogelődjét összesen megillette volna. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy az eljárás elhúzódásáért felelős bíróság fizetési kötelezettsége nem attól függene, hogy hány fél részére okozott sérelmet, hanem hogy a sérelmet szenvedett félnek hány jogutódja van. Ha a perben részt vett félnek több jogutódja van, akkor az egyes jogutódok a perbelépésük engedélyezéséig nem a jogelődjüket megillető vagyoni elégtétel egészére, hanem erre az időszakra együttesen jogosultak arra a vagyoni elégtételre, amely jogelődjüket összesen megillette volna. A jogutódlás nem eredményezheti a jogszabály szerint járó vagyoni elégtétel megsokszorozódását (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.313/2025/2. és Pkf.II.20.125/2026/2. számú végzései).

[24] Nem mond ennek ellen az EJEH hivatkozott gyakorlata sem. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette: az EJEH által megítélt igazságos elégtétel összegére részletes, a kártérítés összegét előre is konkrétan meghatározhatóvá, kiszámíthatóvá tévő szabályozás nincs is, még annak figyelembevételével sem, hogy a bíróság törekszik a kártérítés összegére standardizált szabályok kialakítására. Az összegszerűség egyedi mérlegelése mellett ezért nem tehető olyan megállapítás, hogy az EJEH kötelezően a jogutódok számától függetlenül azonos mértékű jóvátétel ítélendő meg. Ezzel szemben a Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése az egy fél viszonylatában megítélhető vagyoni elégtétel napi összegét 400 forintban szabályozza, azaz nem az EJEH gyakorlatában jelentkező mérlegeléstől teszi függővé.

[25] A Pevtv. alapján megítélt vagyoni elégtétel összege ezért a figyelembe vehető napok számának és a Korm. rendeletben meghatározott konkrét napi tételnek a szorzata; ekként utóbbi esetben határozható meg egyértelműen, hogy a jogelődöt milyen mértékű vagyoni elégtétel illetné meg. Nem következik ellenkező eredmény a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlatból sem. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményét és ezzel kapcsolatban a bíróságokra irányadó értelmezési követelményeket elemezte, de nem érintette a jogutódlás kérdéskörét.

[26] Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a kérelmező érvelésének elfogadása oda vezetne, hogy egy az alapügyben érintett fél pl. az ügy befejezését közvetlenül megelőző engedménnyel korlátlan számban maga jogosíthatna fel bárkit a teljes vagyoni elégtétel követelésére.

[27] A kérelmező mindezek megítéléséhez alaptalanul kérte azt is, hogy az ítéltábla keresse meg az Igazságügyi Minisztériumot az EJEH gyakorlatának mikénti értelmezése érdekében. A fellebbező fél kötelezettsége ugyanis a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének b) és d) pontjai alapján, hogy a fellebbezésben feltüntesse a kért felülbírálat okát és azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbezését alapítja; ezek alapján pedig a félnek – és nem például az Igazságügyi Minisztériumnak – kell feltüntetnie a fellebbezés alapjául szolgáló jogi érvelést. Emellett a bíróság egyébként sem háríthatja át valamely jogszabály értelmezését (Alaptörvény 28. cikk) egy közigazgatási szervre.

[28] A kérelmezett fellebbezésével összefüggésben pedig az ítéltábla az alábbiakat hangsúlyozza.

[29] A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése értelmében a vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot.

[30] Helyesen vette alapul az elsőfokú bíróság, hogy a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a kérelmező érvényesíthette a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára is a vagyoni elégtételt, de nem azért, mert a vagyoni elégtétel iránti követelés tekintetében következett be – anyagi jogi – jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában nem is illette meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. (Ez a levezetés jelenik meg a Debreceni Ítéltábla BDT2023. 4700 számon közzétett Pkf.II.20.032/2023/2. számú, valamint a Pkf.II.20.289/2023/2. számú határozataiban.) Mivel ebből következően úgy kell tekinteni, mintha mindvégig a jogutód vett volna részt az eljárásban, ezért nincs „üres” időszak. Az ellenkező értelmezés szembekerülne a vagyoni elégtétel szankció jogalkotási céljával, hiszen jogkövetkezmény nélkül maradna a félbeszakadással és a jogutódlással kapcsolatos időmúlás, holott a Pevtv. rendszerében a 2. §-ának (1) bekezdésében írt, az elsőfokú eljárás kezdőnapjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tartó számított időtartamban nincsenek vagyoni elégtételre alapot adó szünetek. A vagyoni elégtétel a jogelőd halála és a jogutód perbelépésének engedélyezése közötti időszakra is jár (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.142/2026/2., Pkf.II.20.138/2026/2., Pkf.I.20.113/2026/2., Pkf.I.20.114/2026/2., Pkf.IV.20.110/2026/2., Pkf.II.20.207/2026/2.).

[31] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a másodlagosan kért 5556 nap levonását is. Önmagában nem ad alapot a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló időtartamból történő levonásra az, ha a kérelmező a perben az eljárási kötelezettségeit nem teljesítette, erre csak akkor van lehetőség, ha kifejezetten ebből kötelezettségszegésből

következően – és nem más okokból is – telt el szükségtelenül a figyelmen kívül hagyni kért időtartam (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.155/2023/2., Pkf.II.20.041/2025/3.) A jogelőd halálának időpontjában azonban az alapügy a felszámolási eljárásra tekintettel elrendelt felfüggesztés miatt nem haladt előre; annak időtartama alatt joghatályos cselekmények nem folyhattak, ezért addig nem az eljárás bírósága által megsemmisített félbeszakadás okozta az eljárás elhúzódását. Azt vizsgálni lehetne, hogy az eljárás felfüggesztést követő folytatása és a jogutódlás bejelentése közötti időszak a késedelmes bejelentés folytán megalapozhatja-e a levonást, mivel ebben az időszakban a bíróság már joghatályos cselekményeket tehetett. A bírói gyakorlat elfogadja, hogy amikor a fél már abba a helyzetbe kerül, hogy lehetősége van a jogutód perbevonására, és ezt nem teszi meg, az addigi idő szükségtelenül eltelt időnek minősül. (Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25.040/2026/3.) A jelen ügy sajátossága volt, hogy a kártérítés iránti igényt számos felperes érvényesítette, ennél fogva az a körülmény, hogy az eljárás bíróságnak nem volt tudomása arról, hogy az egyik felperes vonatkozásában jogutódlás következett be, lévén a per nem félbeszakadt, hanem a bíróság felfüggesztette, nem okozott időmúlást. Az eljárás folytatását követően a kérelmezett nem is tett arra vonatkozóan előadást, hogy a bejelentés megtörténteig miért történt volna szükségtelen időmúlás, tekintettel arra, hogy más felperesek vonatkozásában a per a félbeszakadás megállapításáig folyamatban volt, a félbeszakadásról való tudomásszerzést követően pedig a kérelmező bejelentette perbelépési szándékát, így nem merült fel olyan eljárási cselekmény, amelyet éppen a kérelmező késedelmesnek állított bejelentése folytán lehetett volna csak késedelmesen elvégezni.

[32] Mindezek miatt az ítéltábla helyben hagyta az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján.

[33] A kérelmező fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a kérelmezett arra észrevételt nem tett másodfokú eljárási költséget nem számított fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

[34] A kérelmezett fellebbezése sem volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a kérelmezettet a kérelmező javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére.

[35] A másodfokú eljárásban pervesztes kérelmező a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján köteles viselni az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket. Az ennek megfizetésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény

78. §-ának (4) bekezdésén, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdésein alapul. A kérelmezett fellebbezésével felmerült

illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében a kérelmezett személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. július 10.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró